

พื้นฐานการสอนภาษาไทย-แจกลูก สะกดคำ

“การแจกลูกสะกดคำ คือ การเทียบเสียง แจกแจงว่าคำนั้นมีพยัญชนะอะไร สระอะไร วรรณยุกต์อะไร และตัวสะกดอะไร เวลาที่เราจะสอนแจกลูกสะกดคำ มันเป็นการเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้”

คำว่า แม่ – แต่ละคนแจกลูก สะกดคำ ไม่เหมือนกัน (มอ แอ ไม้ออก แม่ / มอ แอ แม แม่ เอก แม่ ฯลฯ) ทุกคนรู้ใหม่ที่ว่าตัวเองสะกดมานั้น เขาเรียกว่าสะกดแบบไหน ? แต่ละคนสะกดตามความเคยชินที่ตัวเองเรียนมา แต่การที่จะเป็นครูภาษาไทย นอกจากเราสู้ เราต้องอธิบายได้ด้วยว่าสิ่งที่เราสอน เราใช้หลักการอะไร ถ้า 1 โรงเรียนสอนตามประสบการณ์ตัวเอง 100 ครู 100 โรงเรียน เด็กก็ไม่รู้จะยึดแบบไหน ใครจะบอกว่าแบบไหนถูกหรือผิด ดังนั้นเราต้องใช้ “หลักการ” ในการสะกดคำ

กิจกรรม 3.1 : การแจกลูก สะกดคำ

วิธีทำ :

1. หยิบสมุดแบบฝึกหัดขึ้นมาก่อน เขียนคำว่า แม่ น้ำ แก้ว เสื้อ
2. ให้ “แจกลูก สะกดคำ” ของคำที่กำหนดมาให้ (หลายคนอาจยังสงสัยว่า แจกลูก สะกดคำ คืออะไร ก็ให้ทำไปตามความรู้เดิมที่แต่ละคนเข้าใจไปก่อน)

การแจกลูกสะกดคำ คืออะไร?

คือ การเทียบเสียง แจกแจงว่าคำนั้นมีพยัญชนะอะไร สระอะไร วรรณยุกต์อะไร และตัวสะกดอะไร เวลาที่เราจะสอนแจกลูกสะกดคำ มันเป็นการเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้

การสะกดคำ สะกดได้ 2 แบบ

1. สะกดเพื่ออ่าน - สะกดตามเสียง วรรณยุกต์
2. สะกดเพื่อเขียน - สะกดตามสิ่งที่เห็น

เช่น คำว่า “แม่”

สะกดแบบที่ 1 สะกดเพื่ออ่าน > มอ แอ แม แม่ โท แม่ (โท คือ เสียงโท)

สะกดแบบที่ 2 สะกดเพื่อเขียน > แอ แม แม่ ไม้ออก แม่

คำถามคือ เราจะสอนทั้งสองอย่างในเวลาเดียวกันหรือเปล่า??

- ครูจึงต้องรู้ก่อนว่า วันนี้เราจะเลือกสอนสะกดแบบไหน ที่จะทำให้เด็กเข้าใจง่าย ไม่งง

กิจกรรมที่ 3.2 : ลงตารางช่องที่ 10 “เครื่องหมาย วรรณยุกต์” เขียนรูปไม้เอก โท ตรี จัตวา

อักษร กลาง	อักษรสูง	อักษรต่ำ เดี่ยว	อักษรต่ำ คู่	สระ เดี่ยว เสียงยาว	สระ เดี่ยว เสียงสั้น	สระ ประสม	สระเดิน	ตัวสะกด	เครื่องหมาย วรรณยุกต์
ก	ข	ง	ค.ควาย	อา	อะ	เอี้ย	อำ	ง /	(ไม้เอก)
จ	ข.ขวค	ญ	ค.คน	อี	อิ	เอื้อ	ไอ	ม /	(ไม้โท)
ฉ	ฉ	น	ฉ	อือ	อุ	อื้อ	ไอ	น /	(ไม้ตรี)
ช	ฐ	ย	ช	อุ	อุ	เอื้อยะ	เอา	ย /	(ไม้จัตวา)
ด	ถ	ณ	ช	เอ	เอะ	เอื้อะ	จ, ฉ	ว /	
ค	ผ	ร	ฉ	แอ	แอะ	อื้อวะ	ภ, ฎ	ก x	
บ	ฝ	ว	จ	โอ	โอะ			บ x	
ป	ศ	ม	ฒ	ออ	เอาะ			ค x	
อ	ษ	ฬ	ท	เออ	เอออะ				
			ภ						
			ฮ						

เกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์

อักษรกลาง

ผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง

	เสียง				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรกลาง คำเป็น	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
อักษรกลาง คำตาย	-	กะ	กัะ	กั๊	กั๋

- ในการผัน วรรณยุกต์ เครื่องหมายทั้ง 4 ตัวมีไว้ให้เฉพาะบ้าน “อักษรกลาง” เป็นพยัญชนะกลุ่มเดียวที่ได้รับสิทธิ์ให้ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ครบทั้ง 4 เครื่องหมาย
- เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมี 5 เสียง และคำไทย ทุกคำ มีเสียงวรรณยุกต์ติดตัวมา ได้แก่เสียง สามัญ เอก โท ตรี จัตวา
- แต่ละเสียงจะมีเครื่องหมายประจำตำแหน่ง
 - เสียงสามัญ ไม่มีเครื่องหมาย
 - เสียงเอก เครื่องหมาย ไม้เอก
 - เสียงโท เครื่องหมาย ไม้โท
 - เสียงตรี เครื่องหมาย ไม้ตรี
 - เสียงจัตวา เครื่องหมาย ไม้จัตวา

นั่นหมายความว่า เครื่องหมายไปอยู่บนหัวคำใด คำนั้นก็เป็นเสียงนั้น ๆ แต่เรื่องไม่ได้จบแค่นี้...!!!

- มีเพียง “อักษรกลาง” เท่านั้นที่ได้ไปทั้งหมด 4 เครื่องหมาย เครื่องหมายไม้ไหน ไปอยู่บนหัวอักษรใด ก็ออกเสียงนั้น (เฉพาะ 9 ตัวของอักษรกลาง)

อักษรสูง

ผังวรรณยุกต์ อักษรสูง

	เสียง				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรสูง คำเป็น	-	ข่า	ข๋า	-	ขา
อักษรสูง คำตาย	-	ขะ	ขั้	-	-

- สำหรับกลุ่มครอบครัว “อักษรสูง” ได้ไปเพียง 2 เครื่องหมาย คือ “ไม้เอก” กับ “ไม้โท” กลุ่มอักษรเสียงสูง จึงสามารถใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ได้เพียงสองตัวเท่านั้น (ไม้เอก ไม้โท)
- ไม้เอกไปอยู่บนหัวอักษรไหนก็เป็นเสียงเอก, ไม้โท ก็เสียง โท

อักษรต่ำเดี่ยว และ อักษรต่ำคู่

ผังวรรณยุกต์ อักษรต่ำ

อักษรต่ำ	เสียง				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
ต่ำเดี่ยว	-	-	นั้ะ	นะ	-
ต่ำคู่	ลา	ล้า (ไม้เอก กำกับเสียงโท)	ล๊า (ไม้โท กำกับ เสียงตรี)	-	-

- อักษรต่ำเดี่ยว และ ต่ำคู่ ก็ได้ไปแค่ 2 เครื่องหมายเช่นกัน คือ ไม้เอก กับ ไม้โท
- แต่ความแตกต่างอยู่ตรงที่... ไม้เอก ไม่ได้กำกับเสียงเอก แต่กำกับเสียงโท, ส่วนไม้โท ก็ไปกำกับเสียงตรี
- ย้ำอีกทีว่า สำหรับอักษรต่ำ เมื่อเห็นไม้เอก = เสียง โท, ไม้โท = เสียงตรี

เช่นคำว่า แม่ค้า > แม่ เป็นรูปเครื่องหมายไม้เอก เสียง โท, ค้า เป็นเครื่องหมายไม้โท แต่เสียงตรี

การจะสอนเด็กให้ง่ายที่สุด คือการสอนการสะกดตามที่ เห็น เช่น มอ แอ แม แม ไม้เอก แม

หมายเหตุ : การสะกดมี 2 แบบ

1. สะกดเพื่ออ่าน (สะกดตามที่เห็น, ตามรูปคำ)
2. สะกดเพื่อเขียน เป็นการสะกดตามเสียงวรรณยุกต์ สะกดตามที่เขียน สะกดตามที่เห็น ตามรูปคำ ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในการสอนเด็ก ๆ (แต่แนะนำว่าสอนสะกดตามที่เห็น เด็ก ๆ จะเข้าใจง่ายกว่า)

แนะนำเพิ่มเติมในการสอน

- หลักการสะกดแบบภาษาไทย ต้องสะกดด้วยพยัญชนะ ก่อน สระ เสมอ***
- เวลาเราสอนเรื่องสระ ไม่จำเป็นต้องสอนผังสระทั้งหมด แต่ดึงมาทีละกลุ่ม ให้เริ่มสอนสระเดี่ยวก่อน จากนั้นค่อยสลับเดี่ยวสั้น เดี่ยวยาว แต่อย่าเพิ่งข้ามไปสระประสม
- สระเดี่ยวที่ไม่ยาก เราเริ่มตรงนั้น เริ่มจากสระที่มีตำแหน่งอยู่ด้านหลังพยัญชนะ เช่น กา อา
- แล้วค่อยขยับไปเป็น สระ แะ -ะ -าะ เพราะเริ่มยาก ยิ่งยากยิ่งต้องเขียนมาก ๆ ฝึกมาก ๆ
- อย่างเช่น สระ -าะ คุณครูต้อง让孩子เห็นให้ชัดก่อนว่า พยัญชนะมันอยู่ตรงกลางสระ เกาะ
- ถ้าเด็กอ่านได้ เด็กจะเขียนได้ เมื่อเขาอ่านออก รูปคำนั้นจะติดตาเขาและนำไปสู่การเขียนได้ แต่ถ้าเรายังไม่ให้เขาอ่านออก เขายังเขียนไม่ได้
- ในการสอนสะกดคำ ให้เราใช้พยัญชนะต้น เรียงตามหมวดอักษรเป็นหลัก เพราะถ้าเราเรียงกรุปตามเสียง เด็กจะไม่สับสน หมวดอักษรจะช่วยให้เรื่องของการไม่เพี้ยนเสียงเวลาอ่าน เช่น หมวดอักษรกลาง กา จา คา ตา บา ปา อา (กลุ่มเสียงเดียวกัน เสียงไม่เพี้ยน)
- ก่อนจะเริ่มให้อ่านเป็นคำ เด็กต้องแจกรูปสะกดคำให้ได้ก่อน

กอ อ ก

จ อ จ

ค อ ค... (ฝึกสะกดคำ) อย่างนี้เรียกว่า แจกรูป สะกดคำ

สรุป : ขั้นตอนการสอน

1. แจกรูปสะกดคำให้ได้ก่อน
2. แล้วค่อยอ่านเป็นคำ (ต้องสอนให้สะกดเสร็จมาก่อนแล้ว ถ้าข้ามขั้นเด็กจะติดสะกดคำ ถ้าอ่านไม่ได้ให้ขยับไปสะกด)